

MIHAI EMINESCU

„LUCEAFĂRUL” & ALTE POEME

„ESPERO” & ALTRI POEMI

*ediție bilingvă
în română și italiană,
de*

*in romeno e in italiano,
edizione bilingue
a cura di*

GEO VASILE

Ecou Transilvan
Cluj-Napoca
2025

CUPRINS / INDICE

Mihai Eminescu. <i>Date biografice esențiale</i>	5
Mihai Eminescu. <i>Dati biografici essenziali</i>	9
Mihai Eminescu în viziunea unor personalități culturale din România și Italia. <i>Mihai Eminescu letto da alcune personalità culturali romene ed italiane</i>	15
LUCEAFĂRUL. <i>ESPERO</i>	31
SONETE. <i>SONETTI</i>	
Înger de pază. <i>Angelo custode</i>	62/63
De câte ori, iubito. <i>Ogni qual volta, amore</i>	64/65
Afară-i toamnă... <i>L' autunno fuori</i>	66/67
Sunt ani la mijloc... <i>Son già molti anni</i>	68/69
Când însuși glasul... <i>Quando la voce stessa</i>	70/71
Iubind în taină... <i>Segretamente amando</i>	72/73
Trecut-au anii... <i>Passaron gli anni</i>	74/75
Veneția. <i>Venezia</i>	76/77
Gândind la tine. <i>Pensando a te</i>	78/79
Coborârea apelor. <i>La discesa delle acque</i>	80/81
Stau în cerdacul tău... <i>Sto nel verone tuo</i>	82/83
Sătul de lucru... <i>Sposato dal lavoro</i>	84/85
Pe gânduri ziua... <i>Di giorno impensierito</i>	86/87
Răsași asupra mea... <i>Spunta sopra di me</i>	88/89
ALTE POEME. <i>ALTRI POEMI</i>	
Sara pe deal. <i>Sull' imbrunir</i>	92/93
Mai am un singur dor. <i>Mi resta un sol desío</i>	94/95
Rugăciunea unui dac. <i>La preghiera di un daco</i>	98/99
Odă (în metru antic). <i>Ode (in metro antico)</i>	102/103
Stelele-n cer. <i>Nel cielo gli astri</i>	104/105
Floare albastră. <i>Fiore azzuro</i>	108/109
Postfață. <i>Postfazione</i>	115/119
Bio-bibliografie Geo Vasile	123

LBRIS

We know
books

LUCEAFĂRUL

ESPERO

Ilustrație de Mihai Criste

A fost odată ca-n povești,
A fost ca niciodată,
Din rude mari împărătești,
O prea frumoasă fată.

Și era una la părinți
Și mândră-n toate cele,
Cum e Fecioara între sfinți
Și luna între stele.

Din umbra falnicelor bolți
Ea pasul și-l îndreaptă
Lângă fereastră, unde-n colț
Luceafărul așteaptă.

Privea în zare cum pe mări
Răsare și străluce,
Pe mișcătoarele cărări
Corăbii negre duce.

Îl vede azi, îl vede mâni,
Astfel dorința-i gata;
El iar, privind de săptămâni,
Îi cade dragă fata.

Cum ea pe coate-și răzima
Visând ale ei tample,
De dorul lui și inima
Și sufletu-i se împle.

Și cât de viu s-aprinde el
În orișicare sară,
Spre umbra negrului castel,
Când ea o să-i apară.

Și pas cu pas pe urma ei
Alunecă-n odaie,
Țesând cu recile-i scânteii
O mreajă de văpaie.

Și când în pat se-ntinde drept
Copila să se culce,
I-atinge mâinile pe piept,
I-nchide geana dulce;

Și din oglindă luminiș
Pe trupu-i se revarsă,
Pe ochii mari, bătând închiși
Pe fața ei întoarsă.

Ea îl privea cu un surâs,
El tremura-n oglindă,
Căci o urma adânc în vis
De suflet să se prindă.

Iar ea, vorbind cu el în somn,
Oftând din greu suspină:
– O, dulce-al nopții mele domn,
De ce nu vii tu? Vină!

Cobori în jos, luceafăr blând,
Alunecând pe-o rază,
Pătrunde-n casă și în gând
Și viața-mi luminează!

El asculta tremurător,
Se aprindea mai tare
Și s-arunca fulgerător,
Se cufunda în mare;

E a passo a passo dietro lei
Lui filtra nelle stanze,
Tessendo dei suoi freddi raggi
Un laccio fiammeggiante.

E quando si adagia al letto
La figlia per dormire,
Le sfiora il petto e le mani,
Le chiude il dolce ciglio.

E dallo specchio irraggiando
Innonda il suo corpo,
Gli occhi chiusi che palpitan,
Il suo viso assorto.

Lei lo guardava sorridente,
Lui nello specchio avvampa,
Giacché nel sogno l'inseguiva
Per irretirvi l'anima.

E lei nel sonno sospirando,
Gli parla con gran pena:
– Oh, tu signor delle mie notti,
Perché non vieni? Vieni!

Scendi da me, Espero lieve,
Sui tuoi raggi slitta,,
Pervadi casa e pensiero,
Rischiara la mia vita!

Lui ascoltava abbrividendo,
Più vivo s'accendea
E come folgore piombava,
Nel mare affondando;

Și apa unde-au fost căzut
În cercuri se rotește,
Și din adânc necunoscut
Un mândru tânăr crește.

Ușor el trece ca pe prag
Pe marginea ferestrei
Și ține-n mână un toiag
Încununat cu trestii.

Părea un tânăr voievod
Cu păr de aur moale,
Un vânăt giulgi se-ncheie nod
Pe umerele goale.

Iar umbra feței străvezii
E albă ca de ceară –
Un mort frumos cu ochii vii
Ce scânteie-n afară.

– Din sfera mea venii cu greu
Ca să-ți urmez chemarea,
Iar cerul este tatăl meu
Și mumă-mea e marea.

Ca în cămara ta să vin,
Să te privesc de-aproape,
Am coborât cu-al meu senin
Și m-am născut din ape.

O, vin'!, odorul meu nespus,
Și lumea ta o lasă;
Eu sunt luceafărul de sus,
Iar tu să-mi fii mireasă.

E l'acqua ove è caduto,
In cerchie s'avvolge
E dal profondo più occulto
Un fiero giovin sorge.

Al par di soglia varca lui
Il davanzone, lieve,
E tiene in mano un bordone
Di canne coronato.

Parea un giovin voivoda
Con chiome d'oro molle,
Un velo livido s'annoda
Alle ignude spalle.

E l'ombra del diafan volto
E' cereo candore –
Un morto bello, dagli occhi
Viventi di bagliore.

– Dalla mia sfera venni appena,
Risponderti al richiamo,
Il cielo ho per mio padre,
Per madre, ho il mare,

Che nella tua stanza venga,
Guardarti da vicino,
Col mio azzurro sono sceso
E nacqui dalle acque.

Vieni tesoro senza pari,
Il mondo abbandona;
Io sono Espero dell'alto
E tu mi sarai sposa.

Colo-n palate de mărgean
Te-oi duce veacuri multe
Și toată lumea-n ocean
De tine o s-asculte.

– O, ești frumos, cum numa-n vis
Un înger se arată,
Dară pe calea ce-ai deschis
N-oi merge niciodată;

Străin la vorbă și la port,
Lucești fără de viață,
Căci eu sunt vie, tu ești mort,
Și ochiul tău mă-ngheață.

* * *

Trecu o zi, trecură trei
Și iarăși, noaptea, vine
Luceafărul deasupra ei
Cu razele-i senine.

Ea trebui de el în somn
Aminte să-și aducă
Și dor de-al valurilor domn
De inim-o apucă:

– Cobori în jos, luceafăr blând,
Alunecând pe-o rază,
Pătrunde-n casă și în gând
Și viața-mi luminează!

Cum el din cer o auzi
Se stinse cu durere,
Iar ceru-ncepe a roti
În locul unde piere;

Là nei palazzi corallini,
Per secoli di fila
Il mondo dell'oceano, intero,
Sarà per ubbidirti.

– Sei bello come solo in sogno
Un angelo si mostri,
Ma io mai camminerò
La via che invochi;

Straniero il motto, il cospetto,
Tu brilli senza fiato,
Chè io son viva, tu sei morto,
Il tuo occhio, ghiaccio.

* * *

Passò un giorno, pure tre
Ed Espero di notte
Sta risorgendo su di lei
Raggiante di splendore.

Onde di lui, nel suo sonno,
Lei ebbe a ricordare;
L'anelito le morde il cuor
Per il signor dell'onde:

– Scendi da me, Espero lieve
Sui tuoi raggi slitta,
Pervadi casa e pensiero,
Rischiara la mia vita!

Quando dal cielo la udì,
Si sparse di dolore,
Il ciel si mette a rotear
Dov'egli si disperde;